

POLITIKA ONLINE

Za petak 13. mart 2009.

Najstariji dnevni list na Balkanu.
Prvi broj izašao 25. januara 1904.
Osnivač Vladislav Ribnikar.

Kultura

Srpski Gospodar prstenova

„Kosingas-Red Zmaja” Aleksandra Tešića prvi je roman srpske epske fantastike kod nas

Ime slike: Aleksandar Tešić
(Foto Ž. Jovanović)

„U predvečerje velike bitke na Kosovu, srpski viteški Red Zmaja suočava se sa ispunjenjem drevnog proročanstva Vatre, po kome će jedan njihov vitez zauvek zaustaviti nadiranje hordi neljudi iz Hada. Dok se vitezovi spremaju na konačan obračun i sile Hada nastoje da ubiju Ratnika iz proročanstva, vodi se jedan nevidljivi, tihi rat između stare slovenske vere i hrišćanstva.”

Upravo ovim rečenicama, na koricama našeg prvog romana epske fantastike „Kosingas-Red Zmaja” Aleksandra Tešića, koji se nedavno pojavio u izdanju izdavačke kuće „Portalibris” pasionirani ljubitelji epske fantastike mogu ući u složeni, neobični i fantastični svet bića iz korpusa najstarije slovenske mitologije. Reč je o neobičnom romanu u kojem autor, koristeći najrazličitije izvore i istorijsku građu, čitaocima približava staru srpsku mitologiju, istoriju, i običaje koji su se u mnogim delovima Srbije održali čak i do danas.

Aleksandar Tešić nam otkriva da je ideja da napiše ovakvu knjigu nastala 2003. godine, kada je sasvim slučajno otkrio, kako kaže, „da i mi Srbi imamo mitologiju koja po lepoti nimalo ne zaostaje za grčkom mitologijom, a da o njoj ne znamo praktično ništa”.

– Za razliku od grčke, stara srpska slovenska mitologija je uglavnom prenošena usmeno, generacijama, bilo u obliku običaja, ili u obliku bajke, predanja, narodne pesme... Nekako ne mogu da zamislim Grka ili Egipćanina koji ne zna ništa o grčkoj ili egipatskoj mitologiji. Kod nas je, eto, sve moguće, u školi se o njoj gotovo ne uči, a ono malo što se spominje u narodnim junačkim pesmama uopšte nije dovoljno da nekog zainteresuje za obimne, stručne knjige koje na suvoparan način tretiraju tu materiju – kaže Tešić.

Radnja romana se odvija u Srbiji, godinu dana pre Kosovskog boja, a glavni junaci su Kosingas, odnosno monah Gavriilo koji je vitez Reda Zmaja, i Marko Kraljević. Pa ipak, Kosovski boj i najezda Turaka nisu glavna tema romana, iako će se on time završiti. Kraljević Marko se neće boriti sa Turcima kao što bismo mogli očekivati, već će on u mašti pisca postati Kosingas, vitez drevnog Reda Zmaja. Kako nam autor otkriva, ni danas se ne zna kako je legenda o Marku, zapravo, nastala i kako je prešla granice Srbije pa je danas poznata i u Bugarskoj, Rumuniji, sve do granica sa Rusijom.

Na putu te svojevrzne inicijacije Marku zdušno pomaže dotadašnji Kosingas, monah Gavriilo koji, kao vrsni ratnik i znalac svih tajni, čuva granicu između dva sveta. I, dok se kuje čelik, Marko i Gavriilo putuju Srbijom rešeni da spreče najezdu neljudi i tokom svojih putešestvija sreću razne živopisne likove, kako ljudske tako i mitološke.

Na pitanje kako reaguje na opažanje da roman umnogome podseća na Tolkinovo delo „Gospodar prstenova”,

Aleksandar Tešić odgovara: „Ma koliko mi to godilo kao velikom obožavaocu Tolkinovog dela, svakom prilikom podvlačim činjenicu da je sve rađeno po srpskoj mitologiji, od najmanjih mitoloških stvorenja pa do imena glavnih junaka koji nose imena slavni slovenskih bogova. Ako, i pored toga, postoji sličnost sa Tolkinovim delom, onda se moramo zapitati da li je i on koristio slovensku mitologiju za svoju trilogiju. Geografska mesta u romanu su potpuno autentična, i bilo mi je zadovoljstvo da ih opišem, jer sam ih sa svojim prijateljima kao planinar lično obišao i lično se uverio u njihovu lepotu i čaroliju kojom zrače.”

Čitajući roman saznaćemo i ko su, zapravo, bile babice, demoni koji su otimali nedovoljno čuvanu novorođenčad, kako su se neki kasniji hrišćanski sveti zaodenuli u odeću starih slovenskih bogova, kakva je uopšte razlika između zmaja i aždaje, na koji način je Marko došao do svog čuvenog buzdovana, zašto su stari Srbi verovali da stabla čudnog oblika imaju magijske atribute, da se kreću i govore...

Aleksandar Tešić, iskusni prevodilac, koji se otisnuo i u avanturu pisanja, veruje da će nakon ovog romana uskoro objaviti još dva koji bi sa prvim činili trilogiju o novim pustolovinama naših junaka. Kako kaže, on bi radije žanr svog romana preimenovala u „istorijsko-mitološki žanr” a kako, i u kolikoj meri opisane pustolovine podsećaju i na pustolovine Hobita, junaka iz čuvenog Tolkinovog „Gospodara prstenova”, najbolje prosudite sami.

Marija Andrijašević

Sve iz srpske mitologije

Sva mitološka stvorenja kao i opisani stari mitološki običaji su isključivo iz srpske mitologije. Na poleđini knjige stoji upozorenje autora koje nije reklamni trik, već je namenjen onima koje će možda takvi običaji šokirati, izazvati otpor, nevericu i sumnju, jer su opisani kao naše stvarno istorijsko nasleđe, i još uvek se praktikuju u nekim delovima Srbije.

[objavljeno: 12/03/2009]